

Η ΧΑΡΑΥΓΗ

ΕΤΟΣ 89 ον Αριθμός έκδοσης 3
Μάιος – Ιούνιος 2023

Περιεχόμενα του παρόντος
τεύχους

Dawn Bible Students Association
Η Χαραυγή
PO Box 521167
Longwood, FL 32752 U.S.A
www.dawnbible.com/gr

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Η κόλαση εγκαταλείπει τους
νεκρούς της 2

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΒΙΒΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Ο Άδειος Τάφος 14
Στο δρόμο προς την Εμμαούς 17
Ο Ιησούς Εμφανίζεται στην Α
κπή 20
Ο Ιησούς και ο Πέτρος 23
Η Υπόσχεση για το Άγιο Πνεύμα 26

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑ

Η ευθυμία ως βοήθημα για τη νίκη 29

Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα. Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε άμεσα για τυχόν αλλαγή της διεύθυνσής σας. Εσωκλείεται ένα έντυπο συνδρομής του περιοδικού και παρακαλείστε να το αποστείλετε σε εμάς μαζί με τη νέα σας διεύθυνση.

The Dawn - Greek Edition

May-June 2023

Πρώτα εκτυπώνονται 1934

Printed in USA

Η κόλαση εγκαταλείπει τους νεκρούς της

*«Και ο ζων, και έγινα
νεκρός, και ιδού, είμαι
ζων εις τους αιώνας των
αιώνων, αμήν, και έχω
τα κλειδιά του άδου και
του θανάτου.»*
— *Αποκάλυψη 1:18*

ΣΤΗ ΓΗ του Ισραήλ, σχεδόν πριν από δύο χιλιάδες χρόνια, συνέβη το πιο δραματικό ειδησεογραφικό γεγονός όλων των εποχών, αλλά τότε ήταν σχεδόν άγνωστο εκτός από λίγους μαθητές του Ιησού από τη Ναζαρέτ. Ο Κύριος και Δάσκαλός τους, που σταυρώθηκε από τους εχθρούς του λιγότερο από τρεις μέρες πριν, ανέστη εκ των νεκρών με θεϊκή δύναμη. Τώρα, για άλλη μια φορά, φτάσαμε στην εποχή του χρόνου που θα μνημονεύεται αυτό το μεγαλύτερο από όλα τα θαύματα. Για λίγο, τουλάχιστον, πολλοί θα σκεφτούν αυτή την εκδήλωση της πανίσχυρης δύναμης του Θεού.

Πράγματι, η ανάσταση του Ιησού ήταν ένα θαύμα, πάνω στο οποίο στηρίζεται ένας από τους μεγάλους ακρογωνιαίους λίθους της χριστιανικής πίστης και ελπίδας! Η πανίσχυρη δύναμη του Δημιουργού του σύμπαντος ασκήθηκε για να αποκαταστήσει τη ζωή σε αυτόν που είχε εκούσια πεθάνει για τις αμαρτίες των ανθρώπων, προκειμένου να έχουν την ευκαιρία να ζήσουν. Το γεγονός ότι ο Ιησούς αναστήθηκε από τους νεκρούς μας δίνει τη σιγουριά ότι κάθε υπόσχεση του Θεού θα εκπληρωθεί. Μας διαβεβαιώνει ότι μπορούμε να μελετήσουμε τον Λόγο του και να σχεδιάσουμε με πίστη,

πιστεύοντας ότι τίποτα που υποσχέθηκε δεν είναι πολύ δύσκολο για να πραγματοποιηθεί από τη θεία δύναμη.

Ο κόσμος σήμερα είναι γεμάτος χάος και βάσανα, και οι άνθρωποι φοβούνται ότι το αύριο θα είναι ακόμα χειρότερο. Ο κύριος λόγος για αυτό είναι η αδυναμία της ανθρώπινης σοφίας και δύναμης να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί από την αμαρτία και τον εγωισμό. Πολλές χώρες του κόσμου φοβούνται τα επιθετικά σχέδια άλλων χωρών και το μόνο μέσο προστασίας που γνωρίζει ο άνθρωπος είναι το προπύργιο του οπλισμού. Ωστόσο, η επιτυχία του σχεδίου του Θεού για τη σωτηρία της ανθρωπότητας από τα αποτελέσματα της δικής της αμαρτίας είναι εγγυημένη από τη θεική δύναμη. Είναι η ίδια δύναμη που επέδειξε ο Δημιουργός αναστώντας τον Ιησού Χριστό από τους νεκρούς.

Στο κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου στον Άρειο Πάγο δηλώνει ότι ο Θεός έδωσε τη βεβαιότητα σε όλους τους ανθρώπους για μια μελλοντική δίκαιη ημέρα αναστώντας τον Ιησού από τους νεκρούς. (Πράξεις 17:31) Η ανάστασή του απέδειξε ότι ο Θεός ήταν πολύ ευχαριστημένος με τη θυσιαστική διακονία του Ιησού, και επίσης επιβεβαίωσε ότι η θεική δύναμη είναι άφθονα ικανή ώστε να δώσει τις ευλογίες της ζωής που παρέχονται από τον θάνατο του Κυρίου. Αυτό το θαύμα έδειξε περαιτέρω ότι, υποστηριζόμενος από τη θεική δύναμη, ο αναστημένος Χριστός είναι πλήρως ικανός να ελέγχει τις υποθέσεις των ανθρώπων και ότι είναι βέβαιον ότι οι υποσχέσεις της βασιλείας θα εκπληρωθούν. Αυτό σημαίνει ότι μπορούμε να πιστέψουμε μετά βεβαιότητας ότι στον καιρό που ορίζει ο Θεός, θα επικρατήσει ειρήνη στη Γη· ότι τα έθνη «θέλουσι σφυρηλατήσει τας μαχαίρας αυτών διά νία και τας λόγχας αυτών διά δρέπανα». Αυτές είναι μεταξύ των πολλών ευλογιών που υποσχέθηκε ο Θεός, και γνωρίζουμε ότι ο «ζήλος του Κυρίου των

δυνάμεων» θα εκπληρώσει όλους τους αγαθούς σκοπούς του. —Μιχ. 4:1-4· Ισ. 9:7

ΟΙ ΑΛΛΗΘΑΣΤΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Ο Λουκάς μας πληροφορεί ότι ο Ιησούς «εφάνέρωσεν εαυτόν ζώντα μετά το πάθος αυτού διά πολλών τεκμηρίων». (Πράξεις 1:3) Επομένως, το θαύμα της ανάστασης είναι καλά τεκμηριωμένο. Ακόμη και αφού ο αναστημένος Ιησούς ανελήφθη εις δόξαν, και δεν εμφανίστηκε πια στους μαθητές του, μίλησε στον Απόστολο Ιωάννη σε όραμα στη Νήσο της Πάτμου, παρέχοντας έτσι μια άλλη απόδειξη ότι ήταν ζωντανός. Πράγματι, το τόνισε αυτό όταν, σύμφωνα με τα λόγια του εναρκτήριου κειμένου μας, δήλωσε: «Και ο ζων, και έγεινα νεκρός, και ιδού, είμαι ζων εις τους αιώνας των αιώνων» — Αποκ. 1:9-18

Με διάφορους τρόπους, εκατομμύρια συνδέουν τη δική τους ελπίδα ζωής με το θαύμα της ανάστασης του Ιησού. «Επειδή ζει, θα ζήσουμε κι εμείς», είναι ένα κοινό συναίσθημα μεταξύ των δεδηλωμένων Χριστιανών, και ισχύει πολύ αυτό. Ωστόσο, πώς θα ζήσουν αυτοί που λυτρώθηκαν από τον Ιησού, πού και πότε, είναι ερωτήματα που συνήθως μένουν αναπάντητα. Ασφαλώς, δεν είναι πολλοί συνηθισμένοι να συνδέουν τα λόγια του κειμένου μας με τη δική τους ελπίδα ζωής μέσω του Χριστού, είναι, ωστόσο, μια από τις πιο ουσιαστικές δηλώσεις της Βίβλου σχετικά με το θέμα.

Ο Ιησούς όχι μόνο ανακοίνωσε στον Ιωάννη ότι ήταν τώρα «ζωντανός για πάντα», αλλά και ότι έχει τα κλειδιά του Άδου και του θανάτου. Μέχρι να αναστηθεί ο Ιησούς από τους νεκρούς, αυτά τα κλειδιά κανείς δεν τα είχε. Ο κόσμος συνέχισε να υποφέρει και να πεθαίνει, και δεν μπορούσε να κάνει τίποτα για αυτό οποιαδήποτε ανθρώπινη δύναμη. «Η αμαρτία εισήλθεν εις τον κόσμον

και διά της αμαρτίας ο θάνατος». (Ρωμ. 5:12) Ήταν μια δίκαιη ποινή και δεν μπορούσε να παραμεριστεί, γιατί ο αναλλοίωτος νόμος του Θεού είναι ότι «ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος». — Ρωμ. 6:23

Έτσι, δεν υπήρχε λύση για το πρόβλημα του πόνου και του θανάτου. Ωστόσο, μετά την ανάσταση του Ιησού από τους νεκρούς, ήταν διαφορετική η κατάσταση, γιατί τότε είχε τα κλειδιά που, σε εύθετο χρόνο, θα ξεκλείδωναν τη μεγάλη φυλακή του θανάτου και της κολάσεως (ή του Άδου) και θα απελευθέρωναν τους αιχμαλώτους της. (Ησ. 61:1· Λουκάς 4:18) Ο Παύλος μας δίνει παρόμοια σκέψη με αυτό στο εδάφιο Ρωμαίους 14:9, το οποίο λέει: «Επειδή διά τούτο ο Χριστός και απέθανε και ανέστη και ανέζησε, διά να ήναι Κύριος και νεκρών και ζώντων.» Το να «είσαι Κύριος» σημαίνει να έχεις έλεγχο ή δύναμη, η οποία είναι ουσιαστικά η ίδια σκέψη που συμβόλιζε ο Ιησούς λέγοντας ότι είχε τα «κλειδιά» της κόλασης και του θανάτου.

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ

Ο Ιησούς συνδέει τον θάνατο και την ανάστασή του με το γεγονός ότι τώρα έχει τα κλειδιά της κόλασης και του θανάτου, σαν να ήταν με τον δικό του θάνατο που εξασφάλισε αυτά τα κλειδιά. Αυτό είναι αλήθεια. Κατά τη διάρκεια του χρόνου που ο Ιησούς ήταν νεκρός βρισκόταν, στην πραγματικότητα, στη Βιβλική κόλαση. Αυτό επισημαίνεται στον Ψαλμό 16:10. Αυτή είναι μια προφητική προσευχή που αντιπροσωπεύει τον Ιησού να εκφράζει την πεποίθησή του ότι θα ανασταίνονταν από τους νεκρούς, λέγοντας: «Διότι δεν θέλεις εγκαταλείψει την ψυχήν μου εν τω άδη, ουδέ θέλεις αφήσει τον Οσιόν σου να ιδή διαφθοράν.» Ο Απόστολος Πέτρος, την Ημέρα της Πεντηκοστής, παρέθεσε απόσπασμα από αυτή την προφητεία και επιβεβαίωσε ότι ήταν εφαρμόσιμη για τον

Χριστό Ιησού, ο οποίος αναστήθηκε πράγματι από τους νεκρούς. —Πράξεις 2:25-32

Για να εκτιμήσουμε το πλήρες βάθος του νοήματος που περιέχεται σε αυτή την όμορφη έκφραση πίστης από την πλευρά του Δασκάλου, είναι απαραίτητο να λάβουμε υπόψη τη χρήση της λέξης κόλαση (άδης), τόσο στην προσευχή του όσο και στο κείμενό μας, όπου ο Ιησούς μας λέει ότι τώρα έχει τα κλειδιά του Άδου. Στην Παλαιά Διαθήκη, ο Άδης είναι μετάφραση της εβραϊκής λέξης sheol (σεόλ) και στο κείμενό μας μεταφράζεται από την ελληνική λέξη άδης, που έχει την ίδια σημασία.

Αυτή η εβραϊκή λέξη σεόλ είναι η μόνη στην Παλαιά Διαθήκη που μεταφράζεται ως κόλαση (ή άδης), αλλά η ίδια λέξη μεταφράζεται επίσης ως τάφος και λάκκος. Η λέξη sheol εμφανίζεται συνολικά εξήντα πέντε φορές. Τριάντα μία φορές μεταφράζεται ως τάφος, τριάντα μία φορές ως κόλαση και τρεις φορές ως λάκκος. Εφόσον αυτή ήταν η μόνη «κόλαση» της Παλαιάς Διαθήκης, ήταν επομένως η μόνη κόλαση για την οποία γνώριζαν οι αρχαίοι υπηρέτες του Θεού σε μια περίοδο περίπου τεσσάρων χιλιάδων ετών.

Στην πραγματικότητα, η κόλαση της Βίβλου είναι απλώς η κατάσταση του θανάτου ή η κατάσταση των νεκρών. Η σημασία του ορίζεται στο εδάφιο Εκκλησιαστής 9:10, το οποίο λέει: «Πάντα όσα εύρη η χειρ σου να κάμη, κάμη κατά την δύναμίν σου· διότι δεν είναι πράξις ούτε λογισμός ούτε γνώσις ούτε σοφία εν τω άδη [σεόλ] όπου υπάγεις.» Αυτό δείχνει ξεκάθαρα ότι το σεόλ είναι μια κατάσταση πλήρους απώλειας συνειδησης, κάτι που είναι ένας λόγος που τόσο η Παλαιά όσο και η Καινή Διαθήκη αναφέρονται συχνά σε όσους έχουν πεθάνει ως κεκοιμημένοι. —Δευτ. 31:16· Ψαλ. 13:3· Ιωάννης 11:11-14

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι μεταφραστές

της Έκδοσης King James, λόγω της δικής τους παρανόησης, μετέφρασαν το σεόλ με τη λέξη «τάφος» όταν αναφέρεται σε ένα δίκαιο άτομο. Ωστόσο, μεταφράζουν την ίδια εβραϊκή λέξη ως «κόλαση» όταν το κείμενο στο οποίο εμφανίζεται αναφέρεται σε ένα πονηρό άτομο. Για τους αναγνώστες της Βίβλου, αυτό τείνει να δίνει την εντύπωση ότι οι δίκαιοι και οι πονηροί πηγαίνουν σε διαφορετικά μέρη ή συνθήκες όταν πεθαίνουν. Η παραδοσιακή άποψη υποστηρίζει ότι οι πονηροί πηγαίνουν στην κόλαση, η οποία -αν και όχι βιβλικά- πιστεύεται ότι είναι τόπος βασανιστηρίων, ενώ οι δίκαιοι πηγαίνουν στον τάφο.

Ωστόσο, ακόμη και αυτό δεν είναι απολύτως σύμφωνο με την παραδοσιακή άποψη, που είναι ότι οι δίκαιοι πηγαίνουν στον παράδεισο. Πιθανώς οι μεταφραστές ήλπιζαν ότι οι μαθητές, όταν διάβαζαν ένα κείμενο που αποκάλυπτε ότι ένας δίκαιος άνθρωπος μπήκε στον τάφο, θα το σκέφτονταν απλώς ως το σώμα που βρίσκει τον τόπο ανάπαυσής του στον θάνατο, ενώ είναι η ψυχή που πηγαίνει στον παράδεισο.

Ωστόσο, στον Ψαλμό 16:10, στην προφητική έκφραση της σιγουριάς του Ιησού ότι θα ανασταίνονταν από τους νεκρούς, οι μεταφραστές χρησιμοποίησαν τη λέξη κόλαση για να μεταφράσουν το σεόλ, παρόλο που πρέπει να γνώριζαν ότι το κείμενο αφορούσε τον Ιησού, τον μονογενή Υιό του Θεού. Ήταν «όσιος, άκακος, αμίαντος, κεχωρισμένος από των αμαρτωλών», και ως εκ τούτου δεν ήταν άξιος να τιμωρηθεί σε μια κόλαση βασανισμών, όπως υπέθεταν. (Εβρ. 7:26) Γιατί το έκαναν αυτό οι μεταφραστές; Γιατί δεν ακολούθησαν το συνηθισμένο τους έθιμο και δεν χρησιμοποίησαν τη λέξη τάφος, όταν η αναφορά ήταν τόσο ξεκάθαρα σε έναν δίκαιο άνθρωπο;

Η απάντηση, πιστεύουμε, είναι αρκετά προφανής.

Στο κείμενο, ο Ιησούς δηλώνει ότι η ψυχή του δεν θα μείνει στην κόλαση. Όσοι μετέφρασαν την Έκδοση του Βασιλιά Τζέιμς δεν πίστευαν ότι η ψυχή του Ιησού πήγε στον τάφο. Στην πραγματικότητα, δεν πίστευαν ότι οι ανθρώπινες ψυχές, είτε δίκαιες είτε αμαρτωλές, πηγαίνουν στον τάφο ή σε μια κατάσταση θανάτου, επομένως, δεν μπορούσαν να μεταφράσουν πολύ καλά το κείμενο με τρόπο που θα αποκάλυπτε ότι οι απόψεις όλου του Χριστιανικού κόσμου ήταν εσφαλμένες.

Έτσι χρησιμοποίησαν τη λέξη κόλαση, παρόλο που πρέπει να ήξεραν ότι θα έκανε μερικούς να αναρωτηθούν γιατί ο Ιησούς πήγε στην κόλαση όταν πέθανε (;). Πιάστηκαν σε δίλημμα και επέλεξαν την καλύτερη λύση που μπορούσαν. Εξάλλου, παραδοσιακά —αλλά όχι βιβλικά— όσοι βρίσκονται στην κόλαση είναι ζωντανοί, όχι νεκροί, οπότε το να βάλουν την ψυχή του Ιησού στην κόλαση με τη μετάφρασή τους θα σήμαινε ότι ήταν, τουλάχιστον, ακόμα ζωντανή.

Δεν έχουμε ιδιαίτερη αντίρρηση για τη λέξη hell (κόλαση) ως μετάφραση του sheol (σέολ), γιατί, τελικά, η αρχική σημασία αυτής της αγγλικής λέξης hell είναι απλώς μια «κρυφή» ή «καλυμμένη» κατάσταση. Μόνο όταν στη λέξη δόθηκε ψευδές νόημα από εκείνους που δεν καταλάβαιναν τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής σε σχέση με το θάνατο, οι ισχυρισμοί για φωτιές και βασανισμούς και τέτοια συνδέθηκαν με αυτό. Η λέξη τάφος, αν τη σκεφτούμε ως πραγματικό τόπο ταφής, δεν είναι, επίσης, μια καλή μετάφραση του sheol, που υποδηλώνει την «κατάσταση» του θανάτου — όχι έναν τόπο ταφής.

Η ψυχή του Ιησού πήγε στην κατάσταση του θανάτου. Ο Προφήτης Ησαΐας δηλώνει ότι «διότι παρέδωκε την ψυχήν αυτού εις θάνατον» και επίσης ότι η ψυχή του θα γινόταν «προσφορά περί αμαρτίας». (Ησ.

53:12,10) Η λέξη ψυχή, όπως χρησιμοποιείται στη Βίβλο, σημαίνει ένα ζωντανό ον. Η σκέψη ότι ο Ιησούς παρέδωσε την ψυχή του μέχρι θανάτου είναι απλώς ότι έδωσε τη ζωή του. Το έκανε αυτό, εξηγεί ο Ησαΐας, ως προσφορά για την αμαρτία.

Ήταν μέσω της ανυπακοής ενός ανθρώπου που «η αμαρτία μπήκε στον κόσμο», εξηγεί ο Παύλος, «και ούτω διήλθεν ο θάνατος εις πάντας ανθρώπους, επειδή πάντες ήμαρτον». (Ρωμ. 5:12) Έτσι, ολόκληρη η ανθρώπινη φυλή, στην πραγματικότητα, πηγαίνει στη Βιβλική κόλαση, τη μεγάλη φυλακή του θανάτου. Δεν υφίστανται βασανιστήρια εκεί, αλλά είναι νεκροί. Η Βίβλος τους απεικονίζει ως κοιμισμένους, πρώτον, επειδή είναι αναισθητοί, και επίσης επειδή στον καθορισμένο καιρό του Θεού πρόκειται να αποκατασταθούν στη ζωή με θεϊκή, θαυματουργή δύναμη. Ο λόγος για αυτό είναι ότι ο Ιησούς, παραδίνοντας τη δική του ψυχή στο θάνατο, λύτρωσε τον Αδάμ και τη φυλή του από τον θάνατο. Πήρε τη θέση του αμαρτωλού στο θάνατο, στο σιεόλ, στον Άδη, στην βιβλική κόλαση. —εδάφ. 17-19· Α' Κορ. 15:20-22

Στο κείμενό μας, ο Ιησούς επιβεβαιώνει αυτή την άποψη, δηλώνοντας: «Εγώ είμαι αυτός που ζει και πέθανα». Ο Ιησούς ήταν πράγματι νεκρός, από τη στιγμή που φώναξε πάνω στον σταυρό, «Τετέλεσται», μέχρι που ο Θεός τον ανέστησε από τους νεκρούς. (Ιωάννης 19:30· Ματθ. 28:5-7) Πέθανε, οικειοθελώς, εγκαταλείποντας με θάνατο τον τέλειο ανδρισμό του ως αντίλυτρον, ή αντίστοιχο τίμημα, για την καταραμένη με την αμαρτία ανθρώπινη φυλή, και έτσι απέκτησε τα κλειδιά—το δικαίωμα ή εξουσία—για να ανοίξει τη «κλειδαριά» της κόλασης και του θανάτου. —Ματθ. 20:28· Α' Τιμ. 2:3-6

Σε μια πολύ θαυμάσια υπόσχεση προς τον Απόστολο Πέτρο, ο Ιησούς αναφέρθηκε στην κόλαση—ή

τον Άδη— ως έχουσα πύλες. Ο Ιησούς μίλησε για την οικοδόμηση της εκκλησίας του και είπε ότι «αι πύλαι άδου δεν θέλουσιν ισχύσει κατ' αυτής». (Ματθ. 16:18) Ο Παύλος εξηγεί αργότερα ότι η εκκλησία, οι πιστοί Χριστιανοί της παρούσας εποχής, αποτελούν το «σώμα» του Χριστού και ότι «το σώμα δεν είναι εν μέλος, αλλά πολλά». (Εφεσ. 1:22,23· Α' Κορ. 12:12,14) Η λέξη Χριστός της Καινής Διαθήκης αντιστοιχεί με τη λέξη Μεσσίας της Παλαιάς Διαθήκης. Επομένως, αυτό που εννοούσαν ο Ιησούς και ο Παύλος είναι ότι οι Μεσσιανικές υποσχέσεις της Παλαιάς Διαθήκης πρέπει να περιμένουν την εκπλήρωση μέχρι να ολοκληρωθεί ολόκληρη η τάξη της εκκλησίας. Τότε, όπως είπε ο Δάσκαλος στον Πέτρο, οι «πύλες της κόλασης» δεν θα υπερισχύσουν έναντι της εκπλήρωσης αυτών των θείων υποσχέσεων.

Στις υποσχέσεις του Θεού ήταν ότι, μέσω του Μεσσία, που όπως είδαμε, θα συμπεριληφθεί η Εκκλησία για να λάβει ζωή ο κόσμος. Η εκκλησία, επομένως, θα συμμετάσχει με τον Ιησού στο υπεσχημένο έργο για την ευλογία όλων των οικογενειών της γης, όπως ήταν αρχικά υπεσχημένο στον πατέρα Αβραάμ. (Γέν. 12:3· 22:18) Ο Πέτρος εξηγεί ότι αυτή η ευλογία περιλαμβάνει την ανάσταση των νεκρών. Το περιγράφει ως αποκατάσταση, που σημαίνει αποκατάσταση με ό, τι σημαίνει αυτό, και βεβαιώνει ότι θα υπάρξουν «καιροί αποκατάστασης όλων των πραγμάτων» και ότι αυτόν τον μεγάλο μελλοντικό χρόνο ευλογίας τον υποσχέθηκε «το στόμα όλων των αγίων προφητών [του Θεού] απ' αιώνος». —Πράξεις 3:20,21

Αυτή η υποσχεμένη ευλογία είναι βέβαιον ότι θα έλθει. Ενώ κάθε γενιά της καταραμένης με την αμαρτία ανθρώπινης φυλής κατέβηκε στη μεγάλη φυλακή του θανάτου (τη βιβλική κόλαση), οι πύλες της κόλασης δεν θα υπερισχύσουν για να την κρατήσουν εκεί. Ο Ιησούς

έχει τα κλειδιά αυτών των πυλών. Θα τις ανοίξει ορθάνοιχτα και θα καλέσει τους φυλακισμένους στην ελευθερία. (Ησ. 49:7-9) Τα μέλη του σώματός του, η Εκκλησία, θα είναι τα πρώτα που επέστρεψαν από τον θάνατο μέσα από αυτές τις πύλες. Η δική τους αναφέρεται ως η «πρώτη ανάσταση», και η εξήγηση που δίνεται είναι ότι «θα βασιλέψουν μαζί με τον Χριστό χίλια χρόνια». —Αποκ. 20:4,6

Η Εκκλησία, που αναστήθηκε από το θάνατο και υψώθηκε σε δόξα και δύναμη με τον Ιησού, θα συνδεθεί μαζί του στο χιλιόχρονο έργο της αφύπνισης των υπολοίπων νεκρών, κρατώντας τις πύλες της κόλασης ανοιχτές μέχρι να απελευθερωθούν όλοι οι αιχμάλωτοι του θανάτου. Έχουμε βεβαιωθεί γι' αυτό στην Αποκάλυψη 20:13, όπου διαβάζουμε: «Και έδωκεν η θάλασσα τους εν αυτή νεκρούς, και ο θάνατος και ο άδης έδωκαν τους εν αυτοίς νεκρούς και εκρίθησαν έκαστος κατά τα έργα αυτών.»

Το σίγουρο είναι ότι η κόλαση θα παραδώσει τους νεκρούς της! Ο Δημιουργός, που έδωσε ζωή, έχει υποσχεθεί να αποκαταστήσει τη ζωή, και ο Ιησούς επικύρωσε αυτές τις υποσχέσεις δίνοντας τον εαυτό του σε θάνατο ως αντίλυτρον για τον Αδάμ και τους καταδικασμένους και ετοιμοθάνατους απογόνους του. Μέσω του υποκαταστατικού θανάτου του τέλειου ανθρώπου Ιησού, όλη η ανθρωπότητα έγινε η λυτρωμένη του Κυρίου, και μια από τις καθησυχαστικές υποσχέσεις του Θεού είναι ότι «οι λελυτρωμένοι του Κυρίου θέλουσιν επιστρέψει και ελθεί εν αλαλαγμώ εις την Σιών· και ευφροσύνη αιώνιος θέλει είσθαι επί της κεφαλής αυτών· αγαλλίασιν και ευφροσύνην θέλουσιν απολαύσει· η λύπη δε και ο στεναγμός θέλουσι φύγει». —Ησα. 35:10

ΤΡΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΘΑΥΜΑΤΑ

Όπως φαίνεται, αυτό το σπουδαιότερο από όλα τα γεγονότα στην ανθρώπινη ιστορία, η ανάσταση του Ιησού Χριστού από τους νεκρούς, ήταν στην πραγματικότητα το πρώτο από τα τρία επιφανή θαύματα στο σχέδιο του Θεού για να λυτρωθεί η ανθρωπότητα από την ποινή του θανάτου και να αποκατασταθούν οι άνθρωποι στη ζωή. Το δεύτερο από αυτά τα θαύματα είναι η ανάσταση των μαθητών του Χριστού και η εξύψωσή τους στη θεϊκή φύση για να ζήσουν και να βασιλέψουν μαζί του κατά τα χίλια χρόνια της βασιλείας του. Το τρίτο μεγάλο θαύμα θα είναι η αφύπνιση από τον θάνατο όλων όσων βρίσκονται στους τάφους τους, ώστε να έχουν επίσης την ευκαιρία να συμμετάσχουν στις ευλογίες που αγόρασε ο θάνατος του Ιησού στον σταυρό του Γολγοθά. —Ιωάννης 5:28,29· Πράξεις 24:15. Αποκ. 21:3-5

Εδώ, λοιπόν, υπάρχει ένα σίγουρο θεμέλιο πίστης και ελπίδας, παρόλο που ο κόσμος σήμερα ταλαιπωρείται περισσότερο από τα βάσανα και τον θάνατο από ποτέ. Σε μια προφητεία που αφορούσε τις μέρες μας, ο Δανιήλ μίλησε για καιρόν «θλίψεως, οποία ποτέ δεν έγινεν αφού υπήρξεν έθνος». (Δαν. 12:1) Υπάρχει κάθε λόγος να πιστεύουμε ότι αυτή η προφητεία εκπληρώνεται στον σημερινό παγκόσμιο φόβο και θλίψη των ανθρώπων. Η προοπτική θα ήταν σκοτεινή και ζοφερή αν δεν υπήρχε το γεγονός, ότι, με αυτήν την προφητεία, συνδέεται η βεβαιότητα της απελευθέρωσης όχι μόνο από τις θλίψεις, αλλά και από τον θάνατο.

«Και εν τω καιρώ εκείνω», συνεχίζει ο Δανιήλ, «και εν τω καιρώ εκείνω θέλει διασωθή ο λαός σου, πας όστις ευρεθή γεγραμμένος εν τω βιβλίω. Και πολλοί εκ των κοιμωμένων εν τω χώματι της γης θέλουσιν εξεγερθή». (Δαν. 12:1,2) Η έκφραση «ο λαός σου»,

αναφέρεται στο λαό του Δανιήλ, ο οποίος στην πραγματικότητα είναι ο λαός του Θεού, πιστοί Χριστιανοί της παρούσας εποχής—οι πνευματικοί Ισραηλίτες. Είναι οι πρώτοι που διασώζονται, και αυτό γίνεται στην πρώτη ανάσταση. Τότε θα ακολουθήσει το ξύπνημα εκείνων που «κοιμούνται στο χώμα της γης». Όταν ξυπνήσουν από τον θάνατο, θα έχουν την ευκαιρία να δεχτούν τις διατάξεις της θείας χάριτος μέσω του Χριστού. Εάν το κάνουν αυτό και υπακούσουν στους νόμους της βασιλείας που θα είναι, τότε, εν ισχυϊ, θα λάβουν αιώνια ζωή στη γη. — Ματθ. 6:10

Είναι μια ένδοξη προοπτική, τόσο για τους οπαδούς του Ιησού όσο και για την ανθρωπότητα γενικότερα. Το γεγονός ότι ο κόσμος περνάει επί του παρόντος μια μεγάλη περίοδο θλίψεων και αγωνίας σημαίνει ότι αυτές οι υποσχόμενες ευλογίες της ζωής είναι πολύ κοντά. Συνειδητοποιώντας αυτό, η ανάμνησή μας για την ανάσταση του Ιησού φέτος θα πρέπει να είναι περισσότερο από ποτέ γεμάτη νόημα και να εμπνέει ελπίδα. Αν και αυτή τη στιγμή μπορεί να είμαστε περικυκλωμένοι από θλίψη και θάνατο, οι θεϊκές υποσχέσεις για χαρά και ζωή είναι κοντά. Η εγγύηση για αυτό είναι ότι πριν από σχεδόν δύο χιλιάδες χρόνια, ο Θεός ανέστησε τον Ιησού από τους νεκρούς! ■

Ο Άδειος Τάφος

Εδάφιο κλειδί: «Καθώς δε αύται εφοβήθησαν και έκλινον το πρόσωπον εις την γην, είπον προς αυτάς· Τι ζητείτε τον ζώντα μετά των νεκρών; δεν είναι εδώ, αλλ' ανέστη· ενθυμήθητε πως ελάλησε προς εσάς, ενώ ήτο έτι εν τη Γαλιλαία.»
— Λουκάς 24:5,6

Επιλεγμένα εδάφια:
Λουκάς 24:1-12

πιο κατευναστική φράση από το «Μη φοβού», για να περιγράψουν την απάντηση του αγγέλου στις φοβισμένες γυναίκες. (Μαθ. 28:5) Ο Ματθαίος περιγράφει επίσης την αγγελική εμφάνιση ως συνοδευόμενη από μεγάλο σεισμό και το γύρισμα της πέτρας στον τάφο. Οι Ρωμαίοι φύλακες εταράχθησαν τόσο πολύ στο θέαμα που «έγειναν ως νεκρού». — εδάφ. 2-4

Το γεγονός ότι ο άδειος τάφος βρέθηκε για πρώτη φορά από αφοσιωμένες γυναίκες είναι σημαντικό καθώς αναδεικνύει τον φόβο των ανδρών μαθητών που είχαν

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΩΝ αγγέλων στους ανθρώπους καταγράφεται πολλές φορές στη Βίβλο. (Γέν. 22:11-18· Λουκάς 1:11-13· 2:9-11) Στο σημερινό μάθημα βρίσκουμε μια άλλη εμφάνιση αγγέλων, αυτή τη φορά στις γυναίκες που είχαν έρθει για να χρίσουν το σώμα του Ιησού. Στην περιγραφή του Ματθαίου για το εδάφιο-κλειδί μας, οι περισσότερες μεταφράσεις της Αγίας Γραφής χρησιμοποιούν τις λέξεις «Μη φοβάσαι», μια

συγκεντρωθεί σε ένα κλειδωμένο σπίτι. (Ιωάννης 20:19)
Στην αρχαιότητα η μαρτυρία μιας γυναίκας μετρούσε λιγότερο από αυτή ενός άνδρα. Αν η ιστορία είχε κατασκευαστεί, σίγουρα οι άνδρες θα ήταν αυτοί που θα ανακάλυπταν πρώτοι τον άδειο τάφο.

Ο άδειος τάφος ήταν τεκμηριωμένη απόδειξη που υποστηρίζει την αποστολική διδασκαλία ότι ο Ιησούς αναστήθηκε εκ των νεκρών. Οι αντίπαλοι θα μπορούσαν εύκολα να τερματίσουν την πρώτη αφήγηση αυτών των γεγονότων δηλώνοντας απλώς ότι το σώμα του βρέθηκε, αλλά ο Θεός εμπόδισε αυτό να συμβεί. Οι Ιουδαίοι αρχιερείς επινόησαν μια κατασκευασμένη ιστορία ότι το σώμα εκλάπη από τους μαθητές του. (Ματθ. 28:11-15) Ωστόσο, θα ήταν δύσκολο να πιστέψουμε ότι έντεκα άντρες που δεν είχαν στρατιωτική εκπαίδευση θα μπορούσαν να υπερνικήσουν τους Ρωμαίους φρουρούς στον τάφο. Όταν ο Πέτρος κήρυξε την Πεντηκοστή πενήντα ημέρες αργότερα, κανείς δεν αμφισβήτησε τον ισχυρισμό του ότι ο Ιησούς είχε αναστηθεί.

Η τοποθεσία του τάφου ήταν επίσης ένα σημαντικό χαρακτηριστικό για την υποστήριξη του ισχυρισμού ότι ο Ιησούς αναστήθηκε από τους νεκρούς. Το εδάφιο Μάρκος 15:43 λέγει, «ήλθεν Ιωσήφ ο από Αριμαθαίας, έντιμος βουλευτής, όστις και αυτός περιέμενε την βασιλείαν του Θεού, και τολμήσας εισήλθε προς τον Πιλάτον και εξήτησε το σώμα του Ιησού». Το εδάφιο 47 προσθέτει: «Η δε Μαρία η Μαγδαληνή και Μαρία η μήτηρ του Ιωσή έβλεπον που τίθεται.» Ο Ιωσήφ ήταν ένας έντιμος άντρας και οι γυναίκες παρατήρησαν πού ακριβώς άφησε το σώμα του Ιησού. Δεν υπήρχε δόλος ούτε απάτη, ούτε από τον Ιωσήφ ούτε από τις γυναίκες. Οι ίδιες γυναίκες που είδαν την τοποθέτηση του Ιησού στον τάφο τον είδαν άδειο την τρίτη ημέρα.

Περίπου είκοσι χρόνια μετά την ανάσταση του

Ιησού, ο Απόστολος Παύλος έγραψε για εκείνα τα γεγονότα. (Α΄ Κορ. 15:3-8) Ανέφερε τουλάχιστον πέντε διαφορετικές εμφανίσεις του Ιησού μετά την ανάσταση, συμπεριλαμβανομένης μιας στην οποία περισσότεροι από «πεντακόσιους αδελφούς» είχαν δει «ταυτόχρονα» τον Κύριο και ότι οι περισσότεροι από αυτούς ζούσαν ακόμη. Ο ίδιος ο Παύλος είχε ρίξει μια ματιά στον δοξασμένο Ιησού στο δρόμο προς τη Δαμασκό τη στιγμή της μεταστροφής του. —Πράξεις 9:1-6

Οι νομικές υποθέσεις απαιτούν στοιχεία από αξιόπιστες και πολλαπλές πηγές. Στην περίπτωση του άδειου τάφου πληρούνται και οι δύο προϋποθέσεις. Στο μάθημά μας, όλα τα στοιχεία δείχνουν την αυθεντικότητα των Βιβλικών γραφών ότι ο τάφος ήταν άδειος επειδή «ο Χριστός ανέστη εκ νεκρών, έγεινεν απαρχή των κεκοιμημένων». —Α΄ Κορ. 15:20 ■

Στο δρόμο προς την Εμμαούς

Εδάφιο κλειδί: *«Αυτὼν
δε διηνοίχθησαν οἱ
ὀφθαλμοί, καὶ
εἰσέγνωσαν αὐτόν. Καὶ
αὐτὸς ἐγένετο ἀφαντοσ
ἀπ’ αὐτῶν. Καὶ εἶπον
πρὸς ἀλλήλους· Δὲν
εκαίετο ἐν ὑμῖν ἡ καρδία
ἡμῶν, ὅτε ἐλάλει πρὸς
ἡμᾶσ καθ’ ὁδὸν καὶ μασ
ἐξήγει τασ γραφάσ;»
— Λουκάσ 24:31,32*

Επιλεγμένα εδάφια:
Λουκάσ 24:13-32

ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΜΕΡΑ
μετά το θάνατο του Ιησού,
νωρίς το πρωί της Κυριακής,
ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή ἦταν
ἡ πρώτη που εἶδε τον
αναστημένο Κύριο. (Μάρκος
16:9-11· Ιωάννης 20:11-18)
Λίγο αργότερα ὁ Ιησούσ
εμφανίστηκε στις ἄλλες δύο
γυναῖκες που εἶχαν ἐρθεῖ να
χρῆσουν τὸ σῶμα του, τῆ
Μαρία, τῆ μητέρα του
Ἰακώβου, καὶ τῆ Σαλώμη.
(Μάρκος 16:1· Ματθ.
28:1,9,10) Ἐλάχιστα εἶναι
γνωστά για τὴν τρίτη

εμφάνιση του Ιησού εκτός από τὸ ὅτι ἦταν μόνος με τον
Σίμωνα Πέτρο. (Λουκάσ 24:34) Κανένας ἀπὸ τὸς ἄλλους
συγγραφεῖσ τῆσ Καινῆσ Διαθήκησ δὲν αναφέρει αὐτὴ τὴν
εμφάνιση με ἐξαίρεση τον Παύλο, ὁ ὁποῖοσ στο εδάφιο
Α’ Κορινθίους 15:5 εἶπε μόνο, «εφάνη εἰσ τον Κηφάν»,
τὸ αραμαϊκὸ ἐπώνυμο του Πέτρο. Εἶναι πιθανὸ ὅτι ὁ
Ιησούσ ἤθελε να ενθαρρύνει προσωπικά τον Πέτρο μετὰ
τὴν ενοχλή που πρέπει να ἐνιωθε ἐπειδὴ ἀρνήθηκε τον
Δάσκαλο τρεῖσ φορέσ. (Λουκάσ 22:55-62) Τρία πράγματα

που ελκύουν τον Ιησού σε όσους τον αναζητούν είναι η αγάπη, η μετάνοια και η μελέτη των διδασκαλιών του. Βλέπουμε την αγάπη και τη μετάνοια που εκφράζονται από τις γυναίκες και τον Πέτρο στις εμφανίσεις του σε αυτούς.

Η αφήγηση τώρα στρέφεται σε δύο από τους μαθητές του Ιησού που, αργότερα την ίδια μέρα, ταξίδευαν με τα πόδια προς το χωριό Εμμαούς, περίπου επτά μίλια μακριά από την Ιερουσαλήμ. (Λουκάς 24:13) Είναι πιθανό αυτοί οι δύο να πίστευαν ότι το περπάτημα και η συζήτηση για τη σταύρωση και τον άδειο τάφο θα μπορούσαν να τους ανακουφίσουν από τα αινιγματικά γεγονότα των τελευταίων ημερών. Ίσως η έλλειψη κατανόησης που τους προβλημάτισε ενθάρρυνε τον αναστημένο Ιησού να έρθει μαζί τους στο ταξίδι τους. Είδε ότι τον χρειάζονταν ιδιαίτερα, γιατί η πίστη τους ήταν πολύ πληγωμένη. —εδαφ. 14-24

Ο Ιησούς εξέφρασε μια απαλή επίπληξη στους δύο που περπατούσαν προς την Εμμαούς, λέγοντάς τους: «Ω ανόητοι και βραδείς την καρδίαν εις το να πιστευήτε εις πάντα όσα ελάλησαν οι προφήται· δεν έπρεπε να πάθη ταύτα ο Χριστός και να εισέλθη εις την δόξαν αυτού;» (Λουκάς 24:25,26) Στη συνέχεια τους μίλησε την αλήθεια για τον εαυτό του όπως αποκαλύπτεται στην Αγία Γραφή: «Και αρχίσας από Μωϋσέως και από πάντων των προφητών, διηρμήνευεν εις αυτούς τα περί εαυτού γεγραμμένα εν πάσαις ταις γραφαίς.» — εδάφ. 27

Το κύριο σημείο των λόγων του Ιησού ήταν ότι όλα όσα είχαν συμβεί είχαν ήδη προβλεφθεί και γραφτεί από τον Μωυσή και τους προφήτες· και αυτά τα πράγματα εκπληρώνονται τώρα. Ο Ιησούς ήθελε να κατανοήσουν πλήρως το σχέδιο του Θεού και να ξέρουν ότι παρόλο που τα πράγματα μερικές φορές φαίνονται απελπιστικά και μπορεί να έρθουν αμφιβολίες, δεν έπρεπε να κοιτάζουν

πέρα από την Αγία Γραφή για να καταλάβουν τι και γιατί συνέβησαν ορισμένα γεγονότα. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει πρώτα να υποφέρει ο Χριστός, στη συνέχεια δοξάζεται. Τι κήρυγμα!

Είναι ενδιαφέρον ότι ο Ιησούς δεν αποκαλύφθηκε ενώ βρισκόταν στο δρόμο με αυτούς τους δύο μαθητές, αλλά περίμενε μέχρι την πιο χαλαρή ώρα ενώ απολάμβαναν μαζί ένα γεύμα. Αυτό μπορεί να είναι παράλληλο με τη διάκρισή μας για την Αλήθεια. Μερικές φορές, δεν μπορούμε να κατανοήσουμε ένα θέμα για το οποίο συλλέγουμε πληροφορίες μέσω βιβλικών μελετών. Μόνο αφού εγκατασταθεί πρώτα στις καρδιές μας και χωνέψουμε πλήρως όσα μάθαμε, μας έρχεται μεγαλύτερη εκτίμηση. «Σπούδασον να παραστήσης σεαυτόν δόκιμον εις τον Θεόν, εργάτην ανεπαίσχυντον, ορθοτομούντα τον λόγον της αληθείας.» (Β' Τιμ. 2:15) Το Κύριο Στίχος μας επισημαίνει τη λαμπρή φώτιση που ήρθε σε αυτούς τους δύο μαθητές ως αποτέλεσμα της επίσκεψης του Ιησού μαζί τους στο δρόμο προς την Εμμαούς. ■

Ο Ιησούς Εμφανίζεται στην Ακτή

Εδάφια κλειδιά: «Λέγει
προς αυτούς ο Ιησούς·
Έλθετε, γευματίσατε.

**Ουδείς όμως των
μαθητών ετόλμα να
εξετάση αυτόν, Σὺ τις
εἶσαι, εξεῦροντες ὅτι
εἶναι ὁ Κύριος.»
— Ιωάννης 21:12**

Επιλεγμένα εδάφια:
Ιωάννης 21:1-14

ΤΟ ΣΚΗΝΙΚΟ ΤΟΥ σημερινού μαθήματος είναι η τρίτη εμφάνιση του Ιησού στους μαθητές του ως ομάδα μετά την ανάστασή του. (Ιωάννης 21:14) Ο Θωμάς δεν ήταν παρών όταν ο Ιησούς εμφανίστηκε για πρώτη φορά στους έντεκα το βράδυ της Κυριακής της αναστάσης του. (Ιωάννης 20:19-24) Οι άλλοι μαθητές είπαν στον Θωμά όταν επέστρεψε: «Είδομεν τον Κύριον. Ο δε εἶπε προς αυτούς· Εάν δεν ἴδω ἐν ταις χερσίν αυτού τον τύπον των ἰλῶν και βάλω τον δάκτυλόν μου εἰς τον τύπον των ἰλῶν, και βάλω την χεῖρα μου εἰς την πλευράν αυτού, δεν θέλω πιστεύσει.» Οκτώ μέρες αργότερα ο Ιησούς εμφανίστηκε ξανά ανάμεσά τους, με τον Θωμά παρόντα. Ο Κύριος του εἶπε: «Φέρε τον δάκτυλόν σου ἐδῶ και ἴδε τας χεῖρας μου, και φέρε την χεῖρα σου και βάλε εἰς την πλευράν μου, και μη γίνου ἄπιστος ἀλλά πιστός.» Τότε ο Θωμάς πείστηκε ὅτι ο Ιησούς ἦταν πράγματι ζωντανός. — εδάφ. 25-28

Τη νύχτα της σύλληψής του ο Ιησούς εἶχε πει

στους έντεκα: «Τότε λέγει προς αυτούς ο Ιησούς· Πάντες υμείς θέλετε σκανδαλισθή εν εμοί την νύκτα ταύτην· διότι είναι γεγραμμένον, Θέλω πατάξει τον ποιμένα, και θέλουσι διασκορπισθή τα πρόβατα της ποιμνης· αφού δε αναστηθώ, θέλω υπάγει πρότερον υμών εις την Γαλιλαίαν.» (Ματθ. 26:31,32) Καθώς περνούσαν εβδομάδες, ο ενθουσιασμός που έβλεπε τον Ιησού ζωντανό άρχισε να εξασθενεί. Τα λόγια του Ιησού έγιναν πραγματικότητα και οι μαθητές του άρχισαν να διασκορπίζονται. Λόγω των ετών και της φυσικής ηγεσίας του, ο Πέτρος ήταν ο πρώτος που πρότεινε την επιστροφή στην προηγούμενη ζωή τους. «Πηγαίνω να ψαρέψω, τους είπε ο Σίμων Πέτρος, και εκείνοι είπαν, θα πάμε μαζί σου.» — Ιωάννης 21:3

Μπορούμε να φανταστούμε την ανάμνηση των μαθητών της κλήσης του Ιησού προς αυτούς, όταν είπε: «Ακολουθήστε με, και θα σας κάνω ψαράδες ανθρώπων». (Ματθ. 4:19) Για περισσότερα από τρία χρόνια είχαν ακολουθήσει αυτόν που πίστευαν ότι ήταν ο Μεσσίας, αλλά τώρα ήταν στεναχωρημένοι και μπερδεμένοι καθώς επέστρεφαν στην αλιεία. Η εμπειρία της πρώτης νύχτας τους υπολογίστηκε ότι ήταν μια απογοήτευση. Ψάρευαν όλη τη νύχτα και δεν έπιασαν τίποτα. Καθώς ξημέρωνε και πλησίαζαν στην ακτή, άκουσαν μια φωνή που ρωτούσε «Παιδιά, μήπως έχετε τι προσφάγιον;» (Ιωάννης 21:5) Επειδή η απάντηση ήταν «Ουχί», ο ξένος τους είπε: «Ρίψατε το δίκτυον εις τα δεξιά μέρη του πλοίου και θέλετε ευρεί. Έρριψαν λοιπόν και δεν ηδυνήθησαν πλέον να σύρωσιν αυτό από του πλήθους των ιχθύων.» — εδάφ. 6

Ήταν ο στοργικός Ιωάννης που κατάλαβε πρώτος ότι αυτό ήταν ένα θαύμα και είπε στον Πέτρο: «Είναι ο Κύριος.» Όντας άνθρωπος της δράσης και αναμφίβολα εξακολουθούσε να υποφέρει από την

άρνησή του προς τον Κύριο, ο Πέτρος βούτηξε αμέσως στη θάλασσα και κολύμπησε μέχρι την ακτή. Οι άλλοι μαθητές ακολούθησαν με ένα μικρό καράβι σέρνοντας το δίχτυ με τα ψάρια. Εκεί παρατήρησαν μια φωτιά από κάρβουνα με ψάρια και ψωμί πάνω της. —εδάφ. 7-9

Το σημερινό βασικό εδάφιο επισημαίνει ότι όλοι οι μαθητές τότε συνειδητοποίησαν ότι αυτός ήταν ο Ιησούς, αν και είχε εμφανιστεί σε άλλη μορφή από τις προηγούμενες παρουσίες του. Έτσι απέδειξε ότι ήταν ζωντανός ως πνευματικόν ον, και παρότρυνε τους μαθητές του να επιστρέψουν στη δουλειά του να είναι ψαράδες ανθρώπων. «Πορευθέντες λοιπόν μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αυτούς να φυλάττωσι πάντα όσα παρήγγειλα εις εσάς· και ιδού, εγώ είμαι μεθ' υμών πάσας τας ημέρας έως της συντελείας του αιώνος. Αμήν.» — Ματθ. 28:19,20 ■

Ο Ιησούς και ο Πέτρος

Εδάφια κλειδιά: «Αφού λοιπόν εγευμάτισαν, λέγει προς τον Σίμωνα Πέτρον ο Ιησούς· Σίμων Ιωνά, αγαπάς με περισσότερον τούτων; Λέγει προς αυτόν· Ναι, Κύριε, συ εξεύρεις ότι σε αγαπώ. Λέγει προς αυτόν· Βόσκει τα αρνία μου.»
— *Ιωάννης 21:15*

Επιλεγμένα εδάφια:
Ιωάννης 21:15-19

Θωμά. Ο αναστημένος Κύριος δεν αναγνωριζόταν πάντα από την προηγούμενη ανθρώπινη εμφάνισή του, αλλά από τη φωνή του και τον τρόπο που έσπαγε το ψωμί. Στους μαθητές του εμφανίστηκε ως εκ θαύματος σε ένα κλειστό δωμάτιο χωρίς να τον δει κανείς να μπαίνει. Μέσω αυτών των εμφανίσεων (ή παρουσιών) ο Ιησούς έδειξε όχι μόνο ότι ήταν ζωντανός, αλλά ότι τώρα ήταν ένα ισχυρό πνευματικόν ον που μπορούσε να πηγαينوέρχεται κατά βούλησιν.

Όπως σημειώνεται, σε μια από τις εμφανίσεις του ήταν μόνος με τον Πέτρο. Μας λένε για αυτήν την εμφάνιση οι δύο από την Εμμαούς αφού ο Ιησούς τους

ΠΟΛΛΑ ΕΙΧΑΝ συμβεί από την Κυριακή της Ανάστασης. Όπως αναφέρθηκε στα προηγούμενα μαθήματά μας, ο Ιησούς είχε εμφανιστεί εκείνη την ημέρα στη Μαρία τη Μαγδαληνή, τις γυναίκες που ήταν μαζί της, μόνος στον Πέτρο, σε δύο μαθητές που περπατούσαν στο δρόμο για την Εμμαούς και τελικά στους έντεκα εκείνο το βράδυ, εκτός από τον

άνοιξε τις Γραφές. Όταν επέστρεψαν στην Ιερουσαλήμ, είπαν στους συγκεντρωμένους εκεί «ότι όντως ανέστη ο Κύριος και εφάνη εις τον Σίμωνα». (Λουκάς 24:30-34) Ο Παύλος κάνει τη μόνη άλλη αναφορά στην Καινή Διαθήκη για αυτήν την εμφάνιση στο εδάφιο Α΄ Κορινθίους 15:5, λέγοντας απλά «ότι εφάνη εις τον Κηφάν, έπειτα εις τους δώδεκα».

Μπορούμε μόνο να υποθέσουμε ότι ο Ιησούς ήξερε ότι ο Πέτρος έπρεπε να ενθαρρυνθεί για το μελλοντικό έργο του Ευαγγελίου. Η ντροπή και η αποθάρρυνση από τις τρεις αρνήσεις του Δασκάλου του θα ήταν μεγάλο βάρος. Πόση τρυφερότητα εκφράστηκε πιθανώς σε εκείνη την περίσταση καθώς ο Ιησούς, απαλά και σε ιδιωτική συνομιλία, έβγαζε την ενοχή από το μυαλό του Πέτρου. Τι μάθημα υπάρχει για εμάς για να γνωρίζουμε ότι ο Κύριος είναι έτοιμος να μας δώσει την ίδια ενθάρρυνση στην ώρα της στενοχώριας, της δοκιμασίας ή της αμηχανίας μας. Ο Ιησούς γνωρίζει ότι είμαστε ατελείς άνθρωποι και μας υπενθυμίζει ότι δεν μας καθορίζουν οι στιγμές της σαρκικής μας αδυναμίας, αλλά από την επιθυμία της καρδιάς μας να τον υπηρετήσουμε.

Τώρα, ίσως μερικές εβδομάδες αργότερα, δειπνώντας στην ακτή της Θάλασσας της Γαλιλαίας, ο Ιησούς ρωτά τον Πέτρο «Με αγαπάς περισσότερο από αυτούς;» Η άμεση καταφατική απάντηση του Πέτρου ήταν: «Ναι, Κύριε. Ξέρεις ότι σε αγαπώ». Τι εννοούσε ο Δάσκαλος αμφισβητώντας την αγάπη του Πέτρου για αυτόν; Περισσότερα από τρία χρόνια νωρίτερα, θυμόμαστε ότι ο Ιησούς «Περιπατών δε ο Ιησούς παρά την θάλασσαν της Γαλιλαίας, είδε δύο αδελφούς, Σίμωνα τον λεγόμενον Πέτρον και Ανδρέαν τον αδελφόν αυτού, ρίπτοντας δίκτυον εις την θάλασσαν· διότι ήσαν αλιείς· και λέγει προς αυτούς· Έλθετε οπίσω μου και θέλω σας

κάμει αλιείς ανθρώπων. Οι δε αφήσαντες ευθύς τα δίκτυα, ηκολούθησαν αυτόν». — Ματθ. 4:18-20

Ωστόσο, μετά από τριεσήμισι χρόνια στο πλευρό του Ιησού, ο Πέτρος αποφάσισε να επιστρέψει στο ψάρεμα. Αυτό συνέβη παρά το γεγονός ότι ο αναστημένος Κύριος είχε προηγουμένως εμφανιστεί ιδιωτικά στον Πέτρο, όπως σημειώθηκε νωρίτερα από το εδάφιο Λουκάς 24:34. Αναμφίβολα, ο Ιησούς ρωτούσε τώρα τον Πέτρο αν η αλιευτική του δραστηριότητα ξεπέρασε την αγάπη του για τον Δάσκαλο. Ήταν διατεθειμένος ο Πέτρος να εγκαταλείψει το ψάρεμα του για άλλη μια φορά ενόψει της δημόσιας προκατάληψης και του όνειδου για τον σταυρό; Ήταν διατεθειμένος να εγκαταλείψει το επιχειρηματικό και το κοινωνικό του πλεονέκτημα για να κηρύξει τη βασιλεία του Θεού, και όπως είπε ο Ιησούς στο εδάφιο-κλειδί μας «Εάν τις θέλη να έλθη οπίσω μου, ας απαρνηθή εαυτόν και ας σηκώση τον σταυρόν αυτού και ας με ακολουθή». — Ματθ. 16:24 ■

Η Υπόσχεση για το Άγιο Πνεύμα

Εδάφια κλειδιά: «*Αλλά θέλετε λάβει δύναμιν, όταν επέλθη το Άγιον Πνεύμα εφ' υμάς, και θέλετε είσθαι εις εμέ μάρτυρες και εν Ιερουσαλήμ και εν πάση τη Ιουδαία και Σαμαρεία και έως εσχάτου της γης.*» — *Πράξεις 1:8*

Επιλεγμένα εδάφια:
Πράξεις 1:1-11

εξέλεξεν» (Πράξεις 1:1,2) Αυτή η δήλωση μεταφέρει τη σκέψη ότι η προσωπική διακονία του Ιησού ήταν μόνο η αρχή του έργου του. Είχε επιλέξει δώδεκα αποστόλους για να συνεχίσουν να εργάζονται για το Ευαγγέλιο και να κηρύττουν τη βασιλεία που θα ευλογήσει, εν καιρώ, όλες τις οικογένειες της γης. — Γεν . 22:18· Πράξεις 3:25

Οι απόστολοι ήταν μάρτυρες θαυμάτων που μόνο ο Μεσσίας μπορούσε να κάνει, ωστόσο μεγάλο μέρος του κηρύγματός του παρέμενε μυστήριο. Τους είχε εμφανιστεί επανειλημμένα σε διάστημα σαράντα ημερών μετά την

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ
Αποστόλων, γραμμένες από τον Λουκά, ξεκινούν με αναφορά στο Ευαγγέλιο που φέρει το όνομά του. «Τον μεν πρώτον λόγον έκαμον, ω Θεόφιλε, περί πάντων όσα ήρχισεν ο Ιησούς να κάμνη και να διδάσκη, μέχρι της ημέρας καθ' ην ανελήφθη, αφού διά Πνεύματος Αγίου έδωκεν εντολάς εις τους αποστόλους, τους οποίους

ανάστασή του μιλώντας μαζί τους για πράγματα που αφορούσαν τη βασιλεία του Θεού, αλλά δεν ήταν ακόμη πλήρως προετοιμασμένοι για την αποστολή τους. Το σημερινό βασικό εδάφιο (ή εδάφιο-κλειδί) εξηγεί ότι η δωρεά του Αγίου Πνεύματος θα άνοιγε την κατανόησή τους για τις πολλές διδασκαλίες του Ιησού. Πριν από το θάνατό του, ο Ιησούς είχε υποσχεθεί παρόμοια: «Ο δε Παράκλητος, το Πνεύμα το Άγιον, το οποίον θέλει πέμψει ο Πατήρ εν τω ονόματί μου, εκείνος θέλει σας διδάξει πάντα και θέλει σας υπενθυμίσει πάντα όσα είπον προς εσάς.» —Ιωάννης 14:26

Η παροχή του Αγίου Πνεύματος στους εκλεκτούς αποστόλους του Κυρίου μας θα σήμαινε το άνοιγμα της «υψηλής κλήσης» της Εποχής του Ευαγγελίου. (Φιλ. 3:14) Την Ημέρα της Πεντηκοστής, οι υπόλοιποι αρχικοί έντεκα ήταν οι πρώτοι που έλαβαν τη γέννηση του Αγίου Πνεύματος. (Πράξεις 2:1-4) Συγκεντρώθηκε επίσης ένα μεγάλο πλήθος πιστών Ιουδαίων που είχαν έρθει στην Ιερουσαλήμ για να τηρήσουν τη Γιορτή των Εβδομάδων σύμφωνα με τις οδηγίες του Ιεχωβά. (Δευτ. 16:16) Τώρα γεννημένος με το Άγιο Πνεύμα, ο Πέτρος μίλησε στη σύναξη, αναφέροντας μια προφητεία του Ιωήλ: «Και εν ταις εσχάταις ημέραις, λέγει ο Θεός, Θέλω εκχέει από του Πνεύματός μου επί πάσαν σάρκα...και πας όστις αν επικαλεσθή το όνομα του Κυρίου, θέλει σωθή.» (Πράξεις 2:17,21) Ο Πέτρος επικαλέστηκε τα λόγια των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης για να δείξει ότι πολλά από τα γραπτά τους έδειχναν τον Ιησού Χριστό, για τον οποίο οι απόστολοι μπορούσαν τώρα να βεβαιώσουν προσωπικά ότι είχε αναστηθεί από τους νεκρούς.

Ο Πέτρος ολοκλήρωσε το κήρυγμά του με την πρόσκληση: «Μετανοήσατε, και ας βαπτισθή έκαστος υμών εις το όνομα του Ιησού Χριστού εις άφεσιν

αμαρτιών, και θέλετε λάβει την δωρεάν του Αγίου Πνεύματος. Διότι προς εσάς είναι η επαγγελία και προς τα τέκνα σας και προς πάντας τους εις μακράν, όσους αν προσκαλέση Κύριος ο Θεός ημών.» —Πράξεις 2:38,39

Ο Πέτρος υπάκουε στην εντολή του Ιησού, ο οποίος κατά τη διάρκεια της διακονίας του τους είχε δώσει οδηγίες: «Και υπάγοντες κηρύττετε, λέγοντες ότι επλησίασεν η βασιλεία των ουρανών.» (Ματθ. 10:7) Ο Παύλος επαλήθευσε αυτό το κάλεσμα, το οποίο αργότερα άνοιξε και προς τους Ιουδαίους και προς τους Εθνικούς, λέγοντας: «Διά να έλθη εις τα έθνη η ευλογία του Αβραάμ διά Ιησού Χριστού, ώστε να λάβωμεν την επαγγελίαν του Πνεύματος διά της πίστεως.» — Γαλ. 3:14

* * *

Η ευθυμία ως βοήθημα για τη νίκη

*«Η ευφραινομένη καρδιά δίδει ευεξίαν ως ιατρικόν· το
δε κατατεθλιμμένον πνεύμα ξηραίνει τα οστά.»*
—Παροιμίες 17:22—

Το λεξικό περιγράφει τη χαρά ή ευθυμία ως «μια συνθήκη υπέρτατης ευεξίας και καλής διάθεσης, μακαριότητας, ευδαιμονίας, εκαστατικότητας, ευτυχίας και χαράς». Η χαρά ενσωματώνει μια νοοτροπία που πρέπει να συνοδεύει έναν αληθινό Χριστιανό ανεξάρτητα από τις περιστάσεις. Η Αγία Γραφή υποστηρίζει ακόμη και τη σύνδεση μεταξύ ευθυμίας και υγείας: «Το φως των οφθαλμών ευφραίνει την καρδίαν· και η καλή φήμη παχύνει τα οστά.» —Παρ. 15:30

Υπάρχει ευρεία συναίνεση μεταξύ της ιατρικής κοινότητας ότι η ευθυμία έχει ευεργετική επίδραση στη σωματική και συναισθηματική ευεξία του ανθρώπινου είδους. Ένα παράδειγμα τέτοιου συλλογισμού σχετίζεται με την καρδιά, η οποία παρέχει αίμα σε όλα τα μέρη του σώματος. Εάν η καρδιά δεν είναι υγιής, τότε το σώμα μπορεί να υποφέρει από διάφορες ασθένειες, κράμπες και πόνους λόγω της ακανόνιστης παροχής αίματος. Πολλοί άνθρωποι που ταλαιπωρούνται έτσι προσπαθούν να ρυθμίσουν τη διατροφή τους και να έχουν ένα πρόγραμμα ασκήσεων για να βελτιώσουν την κυκλοφορία του αίματός τους. Ωστόσο, συχνά, αυτά από μόνα τους δεν

αρκούν για να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην πάσχουσα κατάσταση. Εκτίμησαν κάποιοι ότι κύρια αιτία καρδιακών προβλημάτων είναι το άγχος και η συνοδευτική γενική έλλειψη ευθυμίας.

ΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Όταν ο Norman Cousins, ένας γνωστός πρώην συγγραφέας και εκδότης του Saturday Review of Literature, διαγνώστηκε με καρδιακή νόσο, σκέφτηκε ότι αν το άγχος επιδείνωσε την ασθένεια, ίσως το γέλιο να απαλύνει τον πόνο που τόσο συχνά βίωνε. Αν και του είπαν ότι είχε μόνο λίγο χρόνο για να ζήσει, αποφάσισε να πάρει τη θεραπεία του στα χέρια του. Έπαιρνε τεράστιες δόσεις βιταμίνης C και παρακολούθουσε παλιές ταινίες κωμωδίας.

Αργότερα έγραψε: «Έκανα τη χαρούμενη ανακάλυψη ότι δέκα λεπτά γνήσιου γέλιου στην κοιλιά είχαν αναισθητικό αποτέλεσμα και θα μου έδιναν τουλάχιστον δύο ώρες ύπνου χωρίς πόνο. Όταν το αποτέλεσμα του «παυσίπνου» του γέλιου έφευγε, ενεργοποιούσαμε ξανά τον κινηματογραφικό προβολέα και θα οδηγούσε συχνά σε ένα άλλο διάστημα χωρίς πόνο». Το βιβλίο του, Anatomy of an Illness as Perceived by the Patient (Η ανατομία μιας ασθένειας όπως την αντιλαμβάνεται ο ασθενής), έγινε ευπώλητον. Ενθάρρυνε επίσης την έρευνα για τη σχέση μεταξύ γέλιου και θεραπείας στην ιατρική κοινότητα.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΗ

Όταν κάποιος γελάει, μια οξυγονωμένη παροχή αίματος ρέει μέσω του σώματος και βελτιώνει τη δύναμη και την ποιότητα του αίματος. Όσοι πάσχουν από μια ασθένεια μπορούν συχνά να βελτιώσουν την κατάσταση τους αναπτύσσοντας μια χαρούμενη στάση. Εκείνοι που

δεν έχουν τόσο ταλαιπωρηθεί μπορεί να βοηθήσουν στην πρόληψη ασθενειών φέρνοντας εξωτερικές πηγές ευθυμίας στη ζωή τους, αν δεν είναι από τη φύση τους χαρούμενοι. Η δύναμη της θετικής επιρροής υποστηρίζεται επίσης ως βοήθημα για καλή υγεία και αποτελεσματική ανατροφή παιδιών.

Εξετάζουμε αυτά τα οξυδερκή σχόλια από τη γραφίδα ενός διάσημου Βιβλικού συγγραφέα. «Αν, αντί για ηλιοφάνεια, υπάρχει βροχή και μια ζοφερή προοπτική, θα κάνει τα πράγματα χειρότερα να σκεφτόμαστε τη μέρα με θλίψη και να προτείνουμε ζοφερές σκέψεις στους άλλους. Οι βροχερές μέρες έχουν τις ευλογίες τους για εμάς καθώς και για τους άλλους, και το μυαλό μας θα πρέπει να είναι γρήγορο για να τις σημειώσει και να τις περάσει με πρόταση στους συντρόφους μας. Η μητέρα πρέπει να προλάβει την απογοήτευση του παιδιού στρέφοντας την προσοχή του στην όμορφη βροχή που έχει προνοήσει ο Θεός για να δώσει στα λουλούδια και τα δέντρα και στο γρασίδι για να «πιούν» και ένα «μπάνιο» για να τα δροσιστούν, ώστε να είναι φωτεινά και χαρούμενα για εμάς και να αποδώσουν την αύξηση τους· και φροντίζει επίσης για τα βοοειδή και για εμάς να πίνουμε και να λουζόμαστε και να είμαστε καθαροί και χαρούμενοι, και για να τον επαινούμε και να τον αγαπάμε και να τον υπηρετούμε».

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Από ανώτερη σκοπιά, η ευθυμία έχει άμεση σχέση με την πνευματική υγεία των αφιερωμένων Χριστιανών. Κατά τη διάρκεια της επίγειας παραμονής του, ο Χριστός ήταν η επιτομή της ευθυμίας παρά τις εξαιρετικά δύσκολες εμπειρίες που υπέμεινε καθώς εκπλήρωσε τους όρκους της αγιασμού του. Ο Δάσκαλος ξεκίνησε τη θυσιαστική του πορεία αφού παρουσιάστηκε

στο βάπτισμα σε εκπλήρωση της προφητείας: «Τότε είπα, Ιδού, έρχομαι· εν τω τόμω του βιβλίου είναι γεγραμμένον περί εμού· χαίρω, Θεέ μου, να εκτελώ το θέλημά σου· και ο νόμος σου είναι εν τω μέσω της καρδιάς μου.» — Ψαλμ. 40:7,8

Το μυστικό της επιτυχίας του Ιησού στο να ξεπεράσει τις αντιξοότητες ήταν ότι αποδέχτηκε με χαρά το θέλημα του Θεού ως την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσει, και σε όλα τα συγκεκριμένα, αποδείχθηκε πιστός. Αγνόησε την περιφρόνηση και την ατιμία που του επιφύλασσαν οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι που του εναντιώθηκαν. Η χαρά δεν υπάρχει στο κενό. Πρέπει να υπάρχει μια βάση για αυτό και, στην περίπτωση του Ιησού, όπως προφήτευσε ο ψαλμωδός, ήταν επειδή είχε το νόμο, το σχέδιο και τους σκοπούς του Θεού μέσα στην καρδιά του. Αυτά του έφεραν χαρά καθώς έκανε το κομμάτι του για να τα εκπληρώσει. Ήταν ενθουσιασμένος για την παροχή υπηρεσίας που θα ήταν ευάρεστη στον Θεό, αναμφίβολα ενθουμούμενος την προανθρώπινη κατάστασή του για την οποία μας λένε ότι ήταν καθημερινά η χαρά του Πατέρα του. — Παρ. 8:30

Μέσω της τέλειας επικοινωνίας καρδιάς με τον Θεό, ενώ ήταν στη σάρκα, ο Ιησούς ήξερε ότι οι προσευχές του εισακούονταν πάντα. Τι διαβεβαίωση πρέπει να του έδωσε ότι όλα ήταν καλά! Τι χαρά πρέπει να ήταν για να συνειδητοποιήσει την υποσχεμένη υψηλή έξαρση στη θεία φύση ως ανταμοιβή για την πρόσχαρη και επιτυχή εκπλήρωση της αποστολής του για να λυτρώσει την ανθρώπινη οικογένεια. Ενώ ήταν ακόμη στη σάρκα, είπε: «Διότι καθώς ο Πατήρ έχει ζωήν εν εαυτώ, ούτως έδωκε και εις τον Υιόν να έχη ζωήν εν εαυτώ.» — Ιωάννης 5:26

Η ΘΕΙΑ ΑΠΟΨΗ

Η επιστροφή του Χριστού, η εξάλειψη της

αμαρτίας καθώς και του πόνου, και η εγκαθίδρυση της βασιλείας του είναι η μέθοδος του Θεού για να επιφέρει μόνιμη ειρήνη και ευτυχία σε όλο τον κόσμο. Η μακρά βασιλεία της αμαρτίας και του θανάτου αναφέρεται στον Ψαλμό 30:5 ως περίοδος σκότους, με την εξήγηση ότι «το κλάμα μπορεί να διαρκέσει για μια νύχτα, αλλά η χαρά έρχεται το πρωί». Οι φωτισμένοι, αφιερωμένοι Χριστιανοί εκτιμούν ότι ο σκοπός της επιστροφής του Κυρίου είναι να εγκαθιδρύσει τη βασιλεία του Μεσσία. Ωστόσο, η βασιλεία περιμένει τον καθορισμένο χρόνο του Θεού, και αυτό γίνεται μια γνήσια δοκιμασία της χαρούμενης αντοχής τους καθώς προσβλέπουν στον Κύριο να τους βοηθήσει κατά την τρέχουσα περίοδο στενοχωρίας και χάους. Επιπλέον, αυτή η δοκιμασία διατήρησης μιας χαρούμενης στάσης γίνεται φαινομενικά πολύ προσωπική. Ο μαθητής του Διδασκάλου, προκειμένου να επιδείξει υπακοή στις αντιξοότητες, υποβάλλεται σε περισσότερες από τις συνηθισμένες δυσκολίες που είναι κοινές για εκείνους που δεν έχουν σχέση διαθήκης με τον Επουράνιο Πατέρα.

Πολλοί τέτοιοι άγιοι είναι περιορισμένοι σε κρεβάτια ασθένειας και πόνου για περιόδους αρκετών ετών. Είναι μια μεγάλη δοκιμασία της αντοχής τους να περιμένουν υπομονετικά τον Κύριο καθώς περνούν τέτοιες δύσκολες εμπειρίες. Βέβαια, είναι πάντα αλήθεια ότι ο Θεός δίνει δύναμη για κάθε στιγμή ανάγκης, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι τέτοια άτομα απαλλάσσονται απαραίτητα από τα βάσανα. Σημαίνει απλώς ότι τους βοηθά για να τα αντέξουν. (Α' Κορ. 10:13) Ανάλογα με την πίστη τους, μπορούν και τα αντέχουν, ενώ προσβλέπουν στην εγκαθίδρυση της βασιλείας. Τότε θα πραγματοποιηθεί η δική τους ελπίδα δόξας, τιμής και αθανασίας, και τελικά σε ολόκληρη τη γη «ο θάνατος δεν θέλει υπάρξει πλέον, ούτε πένθος ούτε κραυγή ούτε πόνος

δεν θέλουσιν υπάρξει πλέον· διότι τα πρώτα παρήλθον».
—Ρωμ. 2:7· Αποκ. 21:3-5

Υπάρχουν και αυτοί που καλούνται να φροντίσουν τους αρρώστους και τους ταλαιπωρημένους. Αυτό, επίσης, είναι μια σοβαρή δοκιμασία χαρούμενης αντοχής. Ωστόσο, πολλοί από τους ανθρώπους του Κυρίου έχουν υπομείνει αυτές τις δοκιμασίες, και με επιτυχία, επειδή η χάρη του Κυρίου ήταν μαζί τους. Είναι μια δύσκολη δοκιμασία, αν και όχι τόσο δύσκολη όπως συμβαίνει με τους άρρωστους. Κατά κανόνα, όσοι φροντίζουν τους άρρωστους δεν υφίστανται τον ίδιο βαθμό σωματικής ταλαιπωρίας. Ωστόσο, υπάρχει συχνά πολύ συναισθηματικό και ψυχικό άγχος σε όσους έχουν την ευθύνη να φροντίζουν ένα άλλο άτομο. Ο Θεός δεν είναι άδικος να ξεχάσει τους πολλούς κόπους αγάπης αυτών των αγαπημένων, στο ότι διακονούν πιστά τους αγίους του, δίνοντας με χαρά τη ζωή τους με αυτόν τον τρόπο, όπως έδειξε Αυτός ότι είναι το θέλημά του. —Εβρ. 6:10

ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

Οι πιστοί λαμβάνουν τόσες πολλές χάρες από τον Θεό που η αποτυχία να διατηρήσουμε μια στάση ευθυμίας ακόμη και κατά τη διάρκεια σοβαρών δοκιμασιών θα ήταν απόδειξη ότι ζούμε κάτω από τα προνόμια μας. Μια τέτοια κατάσταση θα αποδεικνυόταν επιζήμια για την πνευματική μας υγεία. Μερικές από αυτές τις ειδικές χάρες περιλαμβάνουν τη δικαίωση, τη γέννηση πνεύματος, τη γνώση για το σχέδιο του Θεού, τη μαθητεία, μεταμορφωμένο μυαλό, τη πρόσβαση στον Θεό με προσευχή, την άφεση αμαρτιών, ευκαιρίες υπηρεσίας, τη κοινωνία και φύλακες αγγέλους. Αυτές οι αποδείξεις της χάρης και της αγάπης του Πατέρα θα πρέπει να προάγουν τη χαρά και να συντηρούν την πνευματική μας υγεία. Ας εξετάσουμε εν συντομία καθεμία από αυτές τις ειδικές

ευλογίες του Επουράνιου Πατέρα μας.

• Η δικαιολόγηση μάς δίνει τη δυνατότητα να έχουμε μια θέση με τον Θεό ως γιοι αυτή τη στιγμή μπροστά από τον κόσμο της ανθρωπότητας επειδή έχουμε καλυφθεί με το χιτώνα της δικαιοσύνης του Χριστού. (Ησ. 61:10) «Τις θέλει εγκαλέσει τους εκλεκτούς του Θεού; Θεός είναι ο δικαίων· τις θέλει είσθαι ο κατακρίνων; Χριστός ο αποθανών, μάλλον δε και αναστάς, όστις και είναι εν τη δεξιά του Θεού, όστις και μεσιτεύει υπέρ ημών.» (Ρωμ 8:33,34) Πόσο πολύτιμη είναι η χαρά που προέρχεται από τη γνώση ότι εγίναμε αποδεκτοί ανάμεσα στους Αγαπημένους του Θεού. — Εφεσ. 1:6

• Η γέννησις εκ πνεύματος είναι μια προκαταβολή που, εάν είμαστε πιστοί μέχρι θανάτου, θα λάβουμε τη θεϊκή φύση και τελικά θα είμαστε στην παρουσία του Θεού πέρα από το πέπλο. «Αλλ' ημείς δεν ελάβομεν το πνεύμα του κόσμου, αλλά το πνεύμα το εκ του Θεού, διά να γνωρίσωμεν τα υπό του Θεού χαρισθέντα εις ημάς... Ο φυσικός όμως άνθρωπος δεν δέχεται τα του Πνεύματος του Θεού· διότι είναι μωρία εις αυτόν, και δεν δύναται να γνωρίση αυτά, διότι πνευματικώς ανακρίνονται.» (Α' Κορ. 2:12,14) Μέσω της επιρροής του Αγίου Πνεύματος, μπορούμε να εκτιμήσουμε τις πραγματικότητες που είναι κρυμμένες από την ανθρώπινη οικογένεια γενικότερα. Σίγουρα αυτό είναι αφορμή για χαρά. — Ρωμ. 8:14-17

• Η γνώσις για το σχέδιο του Θεού μας διαβεβαιώνει ότι είμαστε σε θέση να δούμε και να κατανοήσουμε τι θαυμάσια πράγματα επιφυλάσσονται όχι μόνο για την εκκλησία αλλά για όλη την ανθρωπότητα. «10 Και προσελθόντες οι μαθηταί, είπον προς αυτόν· Διά τι λαλείς προς αυτούς διά παραβολών; 11 Ο δε αποκριθείς είπε προς αυτούς· Διότι εις εσάς εδόθη να γνωρίσητε τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών, εις εκείνους όμως δεν εδόθη... 16 Υμών δε οι οφθαλμοί είναι μακάριοι, διότι

βλέπουσι, και τα ὠτα σας, διότι ακούουσιν. 17 Επειδή αληθώς σας λέγω ὅτι πολλοί προφήται και δίκαιοι επεθύμησαν να ἰδῶσιν ὅσα βλέπετε, και δεν εἶδον, και να ακούσωσιν ὅσα ακούετε, και δεν ἤκουσαν.» (Μαθ. 13:10,11,16,17) Ὅταν αντιπαραθέτουμε αὐτὴν τὴν κατανόηση με τὴν αἴσθηση ἀπόγνωσης που κατακλύζει ὅσους ἔχουν τυφλωθεῖ ἀπὸ τὸν Αντίπαλο, πόσο ευγνώμονες θα πρέπει να εἴμαστε. — Ἰωάννης 8:32

• Το προνόμιο τῆς μαθητείας για να ακολουθήσουμε τα βήματα τοῦ Δασκάλου και τελικά να ζήσωμεν και να βασιλέψουμε μαζί του ὡς ἱερεῖς και βασιλεῖς δεν προσφέρθηκε πριν ἀπὸ τὴν παρούσα Εποχὴ τοῦ Ευαγγελίου. Αὐτὴ ἡ προσφορά σύντομα θα σταματήσει για πάντα. Πόσο εκστασιασμένοι πρέπει να εἴμαστε για τὴν υψηλὴ κλήση και τὴν ευκαιρία να γίνουμε μέρος τοῦ Μικροῦ Ποιμνίου. — Μαθ. 16:24· Λουκάς 12:32· Β' Τιμ. 1:9

• Ἐνας μεταμορφωμένος νους μας ἀλλάζει ἀπὸ το να υπηρετοῦμε τὴν ἀμαρτία και τὸν εαυτὸ μας στο να κατανοήσουμε και να κάνουμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ στη ζωὴ μας. (Ρωμ. 12:2) Με αυξανόμενη ὄρεξη για τὴν Αγία Γραφή και τὴν εφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τους, παράγουμε καρπούς, τὸν χαρακτήρα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ. Το παρατηροῦμε και στους ἀδελφούς μας, εμπλουτίζοντας ἔτσι τὴ χριστιανικὴ μας παραμονὴ και αποκρυσταλλώνοντας τὸν χαρακτήρα μας. «Ὁ δε καρπὸς τοῦ Πνεύματος εἶναι ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, εγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων δεν ὑπάρχει νόμος.» — Γαλ. 5:22,23

• Ἡ προσευχή, ἢ ἡ (ἐπι)κοινωνία με τὸν Θεό, εἶναι μια πηγὴ παρηγορίας που δεν περιγράφεται. Βιώνουμε δοκιμασίες και θλίψεις, ἀλλὰ αὐτὲς ἀνακουφίζονται καθὼς ἐνδυναμωνόμαστε μέσω τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ και τῆς προνοητικῆς κυριαρχίας

του, με αποτέλεσμα μια εσωτερική αίσθηση ηρεμίας. (Ιωάννης 15:7) Στην προσευχή, μπορούμε κατάλληλα να ζητάμε δύναμη για να υπερνικήσουμε τις τάσεις της σάρκας. Σχετικά με αυτό, ο Απόστολος Παύλος μας υπενθυμίζει: «3 Διότι αν και περιπατώμεν εν σαρκί, δεν πολεμούμεν όμως κατά σάρκα· 4 διότι τα όπλα του πολέμου ημών δεν είναι σαρκικά, αλλά δυνατά συν Θεώ προς καθαίρεσιν οχυρωμάτων· 5 επειδή καθαιρούμεν λογισμούς και παν ύψωμα επαιρόμενον εναντίον της γνώσεως του Θεού, και αιχμαλωτίζομεν παν νόημα εις την υπακοήν του Χριστού.» (Β' Κορ. 10:3-5) Ο Σατανάς είναι ένας διαρκώς άγρυπνος, πονηρός αντίπαλος που χρησιμοποιεί τη σάρκα μας για να πολεμήσει ενάντια στο Νέο Πλάσμα. «Δεν παλεύουμε ενάντια σε σάρκα και αίμα, αλλά ενάντια σε ηγεμονίες, ενάντια σε δυνάμεις, ενάντια στους άρχοντες του σκότους αυτού του κόσμου, ενάντια στην πνευματική κακία σε υψηλούς τόπους.» — Εφεσ. 6:12

• Η διαβεβαίωση της συγχώρεσης του Θεού που παρέχεται προς το μέρος μας απομακρύνει την αποθάρρυνση που διαφορετικά θα μας καθιστούσε απογοητευμένους, επειδή γνωρίζουμε ότι αποτυγχάνουμε επανειλημμένα. «Διότι ο δίκαιος πίπτει επτάκις και σηκώνεται· αλλ' οι ασεβείς θέλουσι πέσει εις όλεθρον.» (Παρ. 24:16) Η ευλογία της συγχώρεσης είναι μια αφορμή για συνεχή ευγνωμοσύνη για το έλεος του Πατέρα, η οποία ενισχύει την αίσθηση της πνευματικής μας ευεξίας. — Α' Ιωάννου 1:9

• Οι ευκαιρίες υπηρεσίας στον αμπελώνα του Κυρίου μας παρέχουν μια αίσθηση πληρότητας. Το μέτρο της αγάπης μας για τον Θεό μπορεί να μετρηθεί από τη χαρά μας που βοηθάμε να βοηθάμε, να ευλογούμε και να παρηγορούμε άλλους με διάφορους τρόπους. Η ευχαρίστηση που πετυχαίνουμε βοηθώντας τους αδελφούς

μας μαζί με την έγκριση του Πατέρα για τις πράξεις μας είναι μια ακόμη απόδειξη της πνευματικής μας υγείας. Δεν έχουν όλοι οι άνθρωποι του Κυρίου τις ίδιες ικανότητες να υπηρετήσουν, αλλά ο καθένας πρέπει να είναι πιστός στη χρήση οποιωνδήποτε ταλέντων και προνομίων μπορεί να είναι δικά του. Μερικοί που επιδιώκουν να γίνουν δημόσιοι υπηρέτες του Κυρίου μπορεί να αποτύχουν να αναγνωρίσουν τη μεγάλη χαρά που βιώνουν εκείνοι που υπηρετούν πιστά στην αφάνεια, που γνωρίζει μόνο ο Επουράνιος Πατέρας μας. Ο Παύλος έγραψε: «Γίνεσθε προς αλλήλους φιλόστοργοι διά της φιλαδελφίας, προλαμβάνοντες να τιμάτε αλλήλους» και επίσης «με αγάπη να υπηρετείτε ο ένας τον άλλον». (Ρωμ. 12:10· Γαλ. 5:13) Η υπηρεσία του Κυρίου είναι πολλές φορές δύσκολη. Ωστόσο, πρέπει να είμαστε υπομονετικοί στη θλίψη, υποτασσόμενοι με χαρά σε όλες τις αντιξοότητες που ο Κύριος, με την αγάπη του, μπορεί να επιτρέψει να έρθουν επάνω μας. — Α΄ Ιωάννη 3:16· 4:12

• Η πνευματική κοινωνία συνεπάγεται τη στενή μας σχέση με τον Πατέρα, τον Υιό του Χριστού Ιησού και άλλα μέλη της αδελφότητας. Καθώς διαλογιζόμαστε τον λόγο του Θεού και συζητάμε για τα άγια πράγματα, μπορούμε να αισθανθούμε τη θεία παρουσία στη ζωή μας και να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν είμαστε ποτέ μόνοι στη χριστιανική μας παραμονή. Αυτή η πραγματικότητα είναι πηγή αέναης ενθάρρυνσης και χαράς. — Α΄ Ιωάννη 1:3,7· Πράξεις 2:42,46,47

• Οι φύλακες άγγελοι είναι οι αόρατοι πράκτορες που μας προστατεύουν από το κακό που μας περιβάλλει. Αυτή η διάταξη, που σωστά εκτιμήθηκε, ελαχιστοποιεί το πνεύμα του φόβου που διαφορετικά θα μπορούσε να μας κυριεύσει καθώς περπατάμε με πίστη, επιδιώκοντας να κάνουμε το θέλημα του Θεού. Πώς μπορούμε να μην λατρεύουμε και να μην επαινούμε τον Επουράνιο Πατέρα

μας, ο οποίος ενδιαφέρεται για κάθε συμφέρον μας; —
Ψαλμ. 34:7· Ματθ. 18:10· Εβρ. 1:13,14

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ

Αναμφίβολα, όλα τα προαναφερθέντα προνόμια απολάμβαναν ο Παύλος και ο Σίλας καθώς ταξίδευαν μαζί στη διακονία του Ευαγγελίου. Η δύναμη που προέρχεται από τη θεϊκή τους σχέση τους βοήθησε να είναι χαρούμενοι στους Φιλίππους, παρόλο που τους είχαν χτυπήσει και φυλακίσει. Αυτό συνέβη αφού ο Παύλος διέταξε ένα κακό πνεύμα να φύγει από μια νεαρή γυναίκα που προσποιήθηκε ότι προέβλεπε το μέλλον. Ως αποτέλεσμα, οι αφέντες της δεν ήταν πλέον σε θέση να επωφεληθούν από την υποτιθέμενη ικανότητά της.

Η περιγραφή λέει: «23 και αφού έδωκαν εις αυτούς πολλούς ραβδισμούς, έβαλον εις φυλακήν, παραγγείλαντες τον δεσμοφύλακα να φυλάττη αυτούς ασφαλώς· 24 όστις λαβών τοιαύτην παραγγελίαν, έβαλεν αυτούς εις την εσωτέραν φυλακήν και συνέκλεισε τους πόδας αυτών εις το ξύλον. 25 Κατά δε το μεσονύκτιον ο Παύλος και ο Σίλας προσευχόμενοι ύμνουν τον Θεόν· και ηκροάζοντο αυτούς οι δέσμοι.» (Πράξεις 16:23-25). Σίγουρα η χαρούμενη συμπεριφορά τους κάτω από τέτοιες κακουχίες έλεγε πολλά σχετικά με τον υψηλό βαθμό της πνευματικής τους υγείας και έτσι εκπλήρωσε το πνεύμα της νουθεσίας: «Χαίρετε εν Κυρίω πάντοτε» —Φιλ.4:4

ΕΠΗΛΕΟΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑΚΩΒΟ

Ο Ιάκωβος έγραψε: «2 Πάσαν χαράν νομίσατε, αδελφοί μου, όταν περιπέσητε εις διαφόρους πειρασμούς, 3 γνωρίζοντες ότι η δοκιμασία της πίστεώς σας εργάζεται υπομονήν. 4 Η δε υπομονή ας έχη έργον τέλειον, διά να ήσθε τέλειοι και ολόκληροι, μη όντες εις μηδέν ελλιπείς.»

(Ιακώβου 1:2-4) Μπορούμε να καταλάβουμε γιατί αυτή η ιδιότητα της ευθυμίας είναι τόσο απαραίτητη για να αναπτυχθεί καθώς προετοιμαζόμαστε τώρα για το ρόλο μας στη Μεσσιανική βασιλεία για να συμπλιωθούμε στην ανθρωπότητα με τον Θεό. Όταν η πεσμένη ανθρωπότητα ξυπνήσει από τον τάφο, ο καθένας θα επιστρέψει με την ίδια κατάσταση του μυαλού που είχε πριν από το θάνατό του. Ωστόσο, η διαβεβαίωση για τα πιστά μέλη της εκκλησίας είναι ότι θα είναι πλήρως εξοπλισμένα για να βοηθήσουν την ανθρωπότητα να ανέβει στον «δρόμο» προς την αγιότητα και να επιστρέψει στην τελειότητα. (Ησα. 35:8-10) Αυτό θα είναι μια μεγάλη πηγή χαράς για εμάς πέρα από το πέπλο καθώς συμμετέχουμε με τον Χριστό στην εκτέλεση του έργου της εκπλήρωσης του αιώνιου σκοπού του Θεού για τα επίγεια παιδιά του.

Κατά την περίοδο της κρίσης στη Μεσσιανική βασιλεία, η ανθρώπινη οικογένεια θα επιστρέψει σταδιακά από τον τάφο. Θα χρειαστεί ένα μεγάλο έργο εκπαίδευσης για να τους βοηθήσει να ανέβουν στον δρόμο προς την αγιότητα, προετοιμάζοντας τη δοκιμασία της πιστότητας στη δικαιοσύνη κατά τη διάρκεια της «μικρής περιόδου» στο τέλος της βασιλείας. (Αποκ. 20:3) Αυτή η περίοδος της ημέρας της κρίσης θα περιλαμβάνει έναν ανυποχώρητο κανόνα δικαιοσύνης, αλλά θα είναι επίσης μια εποχή που η δικαιοσύνη μετριάζεται με έλεος για να βοηθήσει όποιον θέλει να πει δωρεάν από το «νερό της ζωής».— Αποκαλ. 22:17

Η ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Η Αγία Γραφή δίνει μεγάλη έμφαση στο θέμα της πίστης. Το εδάφιο Εβραίους 11:6 δηλώνει, «χωρίς δε πίστεως αδύνατον είναι να ευαρεστήση τις εις αυτόν». Ο Πέτρος μας λέει ότι προσθέτοντας ορισμένες ιδιότητες χαρακτήρα στην πίστη μας θα δοθεί σε εμάς πλουσίως η

είσοδος εις την αιώνιον βασιλείαν του Κυρίου ημών και Σωτήρος Ιησού Χριστού και ότι δεν θα πέσουμε ποτέ. (Β' Πέτ. 1:5-11) Πώς θα μπορούσε κανείς να αναπτύξει πραότητα, που σημαίνει εύθυμη υποταγή στο θείο θέλημα, χωρίς ισχυρή πίστη; Επί παραδείγματι, κατά τους χρόνους της Παλαιάς Διαθήκης, ο Θεός ζήτησε από τον Αβραάμ να προσφέρει τον Ισαάκ σε θυσία, το οποίο υπάκουα προετοιμάστηκε να κάνει, επιβεβαιώνοντας έτσι την πίστη και την εμπιστοσύνη του στον Θεό. Ο Επουράνιος Πατέρας δεν επέτρεψε στον Αβραάμ να σκοτώσει πραγματικά τον Ισαάκ. Αντίθετα, ο Θεός αντικατέστησε τον Ισαάκ με ένα αρσενικό αρνί για να πάρει τη θέση του στο θυσιαστήριο. (Γέν. 22:1-13) Σε συμφωνία με αυτό, ο Ιησούς προσδιορίζεται αργότερα στη Βίβλο ως «ο Αμνός του Θεού». Έδωσε τη ζωή του, ώστε ο Αδάμ και οι απόγονοί του—όλη η ανθρωπότητα—να ελευθερωθούν από «την αμαρτία του κόσμου» και να έχουν την ευκαιρία να πιστέψουν και να ζήσουν για πάντα. —Ιωάννης 1:29

Οι αληθινοί μαθητές του Ιησού που, μαζί του, αποτελούν το σπέρμα της πίστης του Αβραάμ, επίσης θυσιάζουν τη ζωή τους. (Γαλ. 3:16,26-29) Αυτή είναι η κατάσταση στην οποία θεωρούνται άξιοι να συμμετάσχουν με τον Ιησού στο μελλοντικό έργο της ευλογίας «όλων των γενιών της γης». (Αποκ. 14:1,4· Πράξεις 3:25,26) Ζώντας μια ζωή με θυσίες, πώς θα μπορούσε να καλλιεργηθεί η υπομονή και η χαρούμενη υπομονή κάτω από τέτοιες συνθήκες χωρίς ισχυρή διανοητική πεποίθηση ότι αυτές είναι ιδιότητες που αναζητά ο Κύριος μας μέσα μας; Πόσο αλήθεια είναι λοιπόν ότι «είναι δε η πίστις ελπίζομένων πεποίθησις, βεβαιώσις πραγμάτων μη βλεπομένων». — Εβρ. 11:1

ΤΕΛΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Η διατήρηση της ευθυμίας είναι ένα βοήθημα για την καλή πνευματική υγεία. Είναι μια σημαντική πτυχή της χριστιανικής μας παραμονής αν θέλουμε να παραμείνουμε πιστοί στο κάλεσμά μας. Καθώς προσπαθούμε να υπερνικήσουμε κάθε τάση αποθάρρυνσης, ας είμαστε σε εγρήγορση όσον αφορά τη ζωή της προσευχής μας, ας διατηρούμε πιστότητα στη συνάθροιση με τους αδελφούς μας και ας εκπληρώνουμε τους όρκους της αφιέρωσής μας. Ας διεκδικήσουμε επίσης για τον εαυτό μας και ας επαναλάβουμε σε όλους όσους έχουν ακρόαση τις πολλές υπέροχες υποσχέσεις του Θεού που βρίσκονται στην Αγία Γραφή. Αυτό όχι μόνο θα μας βοηθήσει να διατηρήσουμε τη χαρά τώρα, αλλά αν είμαστε πιστοί στο να κάνουμε όλα αυτά τα πράγματα, θα έχουμε τη χαρά να συμμετέχουμε στο έργο της βοήθειας για την αποκατάσταση της ανθρωπότητας στην τελειότητα που χάθηκε στην Εδέμ.

Είθε να ενθαρρυνθούμε από τα λόγια του Δασκάλου που μας έχει διαβεβαιώσει ότι μπορούμε να είμαστε κάτι παραπάνω από νικητές: «Ταύτα ελάλησα προς εσάς, διά να έχητε ειρήνην εν εμοί. Εν τω κόσμω θέλετε έχει θλίψιν· αλλά θαρσείτε, εγώ ενίκησα τον κόσμον.»—Ιωάννης 16:33 ■

ια
χή
να
ώς
ση
τη
τη
με
με
ος
εις
χι
α,
τα
γο
ας
ου
να
σα
ιω
ον
■

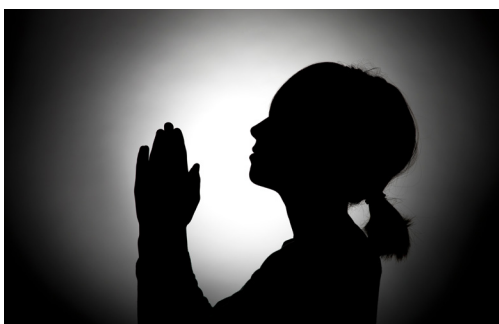

Image ©GregoryJohnston-stock.adobe.com

